

El Govern aprova el Pla de ports de Catalunya Horitzó 2030

El Consell Executiu del Govern ha aprovat avui el Pla de ports de Catalunya Horitzó 2030, l'instrument que determina les grans línies de planificació i ordenació de les infraestructures i els serveis del sistema portuari que és competència de la Generalitat de Catalunya. Aquest Pla suposa una evolució de la concepció del sistema portuari català com a facilitador d'infraestructures cap a un nou model centrat en la prestació de serveis a la ciutadania, i en la potenciació dels ports en centres de desenvolupament, que possibiliti un efecte sinèrgic amb el territori que els envolta.

El punt de partida d'aquest nou Pla de ports ha estat el d'un sistema portuari català caracteritzat per la seva maduresa des del punt de vista de les infraestructures. Amb la majoria d'infraestructures ja desenvolupades, el Pla es focalitza en optimitzar-les i gestionar-les per aprofitar-ne tot el potencial, i fomentar-ne alhora la modernitat de les instal·lacions.

Un dels objectius de la tramitació ha estat garantir una àmplia participació pública i institucional en l'elaboració del Pla, que ha estat sotmès a la consideració dels ens locals i les diferents administracions a Catalunya, d'entitats i organismes representatius en l'àmbit portuari, així com ministeri competent en matèria de domini públic marítim terrestre, de la Comissió de Govern Local de Catalunya i del Consell de Treball, Econòmic i Social de Catalunya. En la tramitació s'ha dut a terme la preceptiva avaluació ambiental; d'aquesta manera, s'ha elaborat l'estudi ambiental estratègic, s'han dut a terme les consultes i la informació pública pertinents i s'ha formulat la declaració ambiental estratègica. Així, el document que ara s'aprova definitivament ha pres en consideració les aportacions resultants del procés de participació i informació pública, dels informes emesos i del tràmit ambiental efectuat.

Un nou pla per al litoral

L'àmbit del Pla de ports abasta la franja litoral catalana, que s'estén des de la desembocadura del riu Sénia, fins al cap de Portbou, amb una longitud total de costa de 780 km. Comprèn, per tant, les comarques del Montsià, el Baix Ebre, el Baix Camp, el Tarragonès, el Baix Penedès, el Garraf, el Baix Llobregat, el Barcelonès, el Maresme, la Selva, el Baix Empordà i l'Alt Empordà.

Els objectius en l'horitzó 2030 són els següents:

- Potenciar els ports com a elements generadors de sinergies territorials.

- Garantir la sostenibilitat ambiental en el desenvolupament de l'activitat portuària.
- Disposar d'una informació actualitzada i centralitzada del sistema portuari per tal d'avaluar i revisar les mesures implementades.
- Fomentar la competitivitat i la qualitat dels serveis a partir de la formació en els diferents sectors.
- Maximitzar l'explotació de les infraestructures durant la seva vida útil.
- Captar demanda mitjançant la promoció conjunta de tot el sistema portuari i dels serveis que s'hi presten.
- Assegurar un creixement sostenible de l'activitat implantant la innovació dins del sistema portuari català.
- Fer efectius en el sistema portuari els principis de transparència, accés a la informació i bon govern.

Defineix 7 línies estratègiques que determinen quina a de ser la política portuària dels propers anys. En els pròxims 10 anys, es preveu una inversió de 7,5 milions per al desenvolupament de les línies estratègiques, mitjançant recursos generats pel sistema portuari de Catalunya i per fórmules de col·laboració públic privada. Les 7 línies estratègiques són:

Nou model de governança: El Pla inclou potenciar el treball en plenari i comissions del Consell de Ports per tal de garantir una participació més efectiva dels diferents grups d'interès. En tot cas, el Pla preveu una Comissió d'Innovació atès el seu caràcter transversal i la importància que li atorga el Pla de Ports a aquesta matèria. A més es preveu la possibilitat de crear Consells Portuaris (òrgans consultius) en cada instal·lació portuària que ho requereixi als efectes de garantir la participació dels diferents actors que exerceixen la seva activitat al port en la gestió de la instal·lació. També el Pla preveu el foment de fórmules d'agrupació en matèria de gestió portuària o la introducció de KPI's de gestió.

Transparència en la gestió i rendició de comptes: El Pla aborda de manera exigent les obligacions en matèria de transparència i bon govern de l'Administració Portuària i preveu que aquesta adopti els criteris establerts per Transparència Internacional. També inclou obligacions en matèria de transparència ambiental.

Sostenibilitat econòmica: El Pla és continuista en el concepte d'autofinançament del sistema des de la perspectiva financera (internalització de costos), fet que comporta que els recursos generats pel propi sistema permetin el seu sosteniment, reservant així els recursos públics de la Generalitat al finançament dels serveis públics deficitaris.

D'altra banda, els nous reptes portuaris, la necessitat de captació de nous usuaris o la innovació i millora continuada són conceptes que requereixen la posada en funcionament de noves fórmules col·laboratives entre ports i/o gestors portuaris. Les agrupacions portuàries i l'aprofundiment en noves fórmules de col·laboració publico-privades i privades-privades han de ser eixos. Altres aspectes importants en aquesta línia són el foment de la competitivitat dels ports mitjançant la diversificació de serveis i la innovació, així com la incorporació de mesures de manteniment, d'operativitat i de seguretat de les infraestructures per tal de garantir la seva funcionalitat. També es pretén potenciar la qualitat en la gestió i prestació dels serveis mitjançant la professionalització i la millora en la formació. En aquest sentit es preveu l'emissió de recomanacions sobre operativitat i sobre manteniment de les infraestructures portuàries els pròxims 4 anys.

Sostenibilitat ambiental, mitigació i adaptació al canvi climàtic: El Pla preveu alinear-se amb l'Oficina Catalana del Canvi Climàtic en la consecució dels objectius que Catalunya pretén assolir. En aquest sentit el Pla preveu accions com l'elaboració d'un inventari d'emissions de referència del sistema i una estratègia de mitigació, d'una estratègia de mobilitat sostenible, la monitorització de dades climàtiques i batimètriques que afecten a les infraestructures i al transport sedimentari, una estratègia sostenible d'emissions i d'ús d'energies o l'elaboració d'una estratègia d'adaptació al canvi climàtic, entre d'altres.

També s'inclou en aquesta línia de sostenibilitat ambiental l'elaboració i la implementació d'una planificació de gestió integral dels dragatges i de restitució sedimentària i d'altres iniciatives com la gestió dels riscos naturals i tecnològics o la preservació de les espècies protegides i dels elements de valor patrimonial i cultural. Complementàriament també es preveu programes de seguiment i control ambiental de la qualitat de les aigües portuàries, optimització de recursos hídrics i energètics, impuls d'energies renovables, gestió eficient de residus o l'elaboració d'una guia de criteris d'integració paisatgística.

Interconnectivitat portuària: Es planteja desenvolupar una plataforma de gestió integrada del sistema portuari que permeti disposar d'informació centralitzada i en temps real de tots els ports de Catalunya. L'adquisició i el processament eficient d'aquesta plataforma permetrà ampliar la informació als usuaris, agilitzar tràmits administratius i facilitar la presa de decisions per part de Ports de la Generalitat. També vol servir per agilitzar els tràmits administratius i per a la promoció i difusió de serveis portuaris.

Sinergia port-territori: El Pla tracta aquesta integració territorial com una de les seves línies estratègiques superant el concepte d'integració física amb el

municipi, la qual es contempla des d'una perspectiva d'integració econòmica, social i cultural. Les línies d'actuació se centren en fomentar els ports catalans com a destinació turística establint fórmules de col·laboració amb agents turístics i destinacions turístiques; generar demanda de serveis i d'espais portuaris mitjançant l'impuls de l'economia blava, la formació professional i les pràctiques acadèmiques; fomentar les sinergies socials a través dels municipis impulsant les activitats culturals, esportives, extraescolars, i en general les interrelacions econòmiques amb el territori i amb el teixit empresarial.

Innovació: Es tracta d'un dels aspectes claus del Pla per assolir els objectius. L'Administració Portuària assumeix un paper actiu de foment de la innovació en matèria portuària dins del sistema portuari i en tots els seus sectors. Es defineix un model d'innovació basat en cicles de 4 anys on s'estudien, avaluen i escullen projectes innovadors per al seu cofinançament. Aquest procés selectiu es fa amb la participació de la Comissió d'innovació del Consell de Ports, que actuarà de nexa d'unió i d'intercanvi entre els usuaris i el Consell de Ports i que vetllarà per garantir l'eficiència i el seguiment del model. Es tracta d'un model de doble sentit en el qual els projectes es poden presentar com a resposta a una sèrie de reptes innovadors publicats per l'Administració o com a iniciativa privada. El model preveu els processos de selecció, així com els de seguiment i avaluació de resultats als efectes de garantir l'èxit del mateix. En aquesta mateixa línia s'emmarquen les accions destinades a afavorir la implantació d'empreses innovadores en els ports de la Generalitat.

En resum, l'objectiu del Pla és aconseguir un sistema portuari que constitueixi un motor econòmic i social de Catalunya al servei de les activitats del territori, caracteritzat per una alta competitivitat i gestionat amb criteris d'innovació i sostenibilitat. Per això, a les línies d'actuació s'hi afegeix un seguiment permanent amb indicadors de gestió i una actualització del Pla cada quatre anys per avaluar i redefinir, si cal, les seves línies d'actuació.

29 de desembre de 2020